No. 24. 1816.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 15 JUNIJ.

PUBLICATIE.

De BURGEMEESTEREN der Stad BREDA, in overweging gekomen zijnde, dat met verachtering van de Ordonnantie op de inwoning van Vreemdelingen binnen deze Stad, den 22 Maart 1804 gearresteerd, onderscheidene inwoningen ten verblijf van Vreemdelingen binnen deze Stad functieren, waar door dan ook veroorzaakt worde, dat vele onbevoegde personen aldaar binnen deze Stad ongemerkt ophouden, wier verblijf het der Politie aangelegen is te kennen; en dat voor anderen, bij gebrek van genoegzame middelen van bestaan, den lasten der armen fondsen vervallen. — En in aanmerking nemende, dat dusdanige ongeoorloofde handelwijze, om der gevolgen wille, met alleen den strengsten behoord te worden te keer gegaan, maar dat bij eene langere onopgemerkte toelating, de regering ook buiten staat zoude geraken, om geregeld aan het besluit van Zijne Excellentie den Heere Gouverneur der Provincie Noord Brabant, dato 19 April 1816 N.°. 14, te voldoen.

ZOO IS HET, dat Burgemeesteren, met inroepe van de Ordonnantie van den 22 Maart 1804, hunnen Voor zoo verre dezelve bij deze niet wordt gealtereerd of geamplieerd, in deliberatie hebben goedgevonden te Besluiten:

Art. 1. Een ieder dewelke zich binnen deze Stad met of zonder huisgezin, of familie komende is, verwachtende te vertoeven, zal gehouden zijn binnen de vier en twintig uren na Zijne aankomst, zich te vervoegen bij den kommissaris van politie, en dan denzelven aangifte te doen:

1°. Van zijnen Naam, Toenaam, Geboorteplaats, laatste Woonplaats en middelen van bestaan.

2°. Hij zal dan bij overlegging een bewijs van zijn goed gedrag, door de regering zijner laatste woonplaats afgegeven,

3°. Het zal eene duidelijke opgave doen van het huis, de woning of kamer, door hem bewoond wordende, of die hij voornemens is te bewonen.

Art. 2. De Commissaris van Politie zal van alle dusdanige aangiften pertinent register houdende en dan van elke zoodanige aangifte of verklaring voorkomen te behooren.

Burgemeesteren zullen dan op, na dat zij de zaak gelegendelijk gevonden, hem die zich ter inwoning aanbiedt, voor een bepaalden of onbepaalden tijd, admitteren, en daar van bewijs afgeven.

Art. 3. Geen ingezetene zal eenig Vreemdeling in zijn huis opnemen, of denzelven eenige kamers, woningen huizen, of gedeelten van dien, verhuuren, ten zij zoo vreemdeling zijn bewijs van toelating, door Burgemeesteren verleend, zal hebben vertoond.

Art. 4. Een ieder die aan een vreemdeling, met een bewijs van toelating voorzien, kamers, vertrekken, huizen, of gedeelten van dien, ingeruimd heeft, zal daar van, binnen de vier en twintig uren, schriftelijke aangifte doen aan den wijkmeester van zijne wijk gaven, die van dezelve op zijn wijk register daarvan aanteekening zal houden.

Art. 5. Voor vreemdelingen worden niet gehouden te reputeren hen, die alhier in dienst en tot het garnitoen behooren.

Art. 6. Ingeval deze Stad met het overloop zal willen verlaten, zal gehouden zijn voor zijn vertrek daar van ter secretarij dezer Stad behoorlijke aangifte te komen doen, ten einde zijnen naam uit de registers van den publieken staat zoude kunnen worden afgeschreven, en aan hem een behoorlijk bewijs van vertrekking van wege deze stad kunnen worden uitgereikt.

Art. 7. De in deze vervatte bepalingen maken geene de minste verandering aan de bestaande verpligtingen der logementhouders, herbergiers en uitspanhouders omtrent, integendeel, worden dezelven op nieuw, voor zoo veel dat noodig, aangemaand, om zich daarna zonder de minste afwijking en met de meeste naauwkeurigheid te gedragen.

Art. 8. De commissaris van politie is belast, voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van de in deze gemaakte bepalingen.

Aldus gedaan en gearresteerd ten Stadhuize van Breda, heden den 10 Junij 1816.

Burgemeesteren der Stad Breda.

S. B. JANTZON van NIEUWLAND, vt.

Ter Ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

DUBBELDAM.

BINNENLANDSCHE STAAT.

ROME den 29 Mei. Zijne Heiligheid zal in de Kerk van Santa Maria Majore het Feest van den Hemelvaart met al de gewone pracht en luister vieren. Men verzekert, dat bij die gelegenheid de plegtige Bevestiging der Kardinalen *in petto* geschieden zal. Men spreekt zeer veel van de aanspraak, die de Heilige Vader als dan zal houden.

De Secretaris van Staat heeft sedert verscheide dagen de bedienden der verschillende takken van de Administratie, met gesloten deuren, doen arbeiden aan een tafereel van den toestand der Romeinsche Staten, onder het laatste Gouvernement. In het ten dien einde gegeven bevelschrift zegt Zijne Heiligheid: „Ik wil dat het volk de ellenden zie, welke door de rampen des rijds aan zijn geluk in den weg gelegd zijn, en uit de herinnering van het voorledene leere, dat men het goede met geduld verwachten moet, want dat het kwade alleen spoedig geschiedt."

Voor zijn vertrek heeft de Heilige Vader die verkwanselingen vastgesteld, welke in dit jaar uit de fondsen van de kamer en die der Stad Rome gemaakt moeten worden. Dezelven zullen 600,000 Ducaten voor dit jaar gerijde kosten, en aan een groot aantal werkliedien, die ondersteuning genieten, arbeid verschaffen. De omwentelingen, welke dezelfde, welke het vorig gouvernement reeds ondergaan, doch gedeelte van geld wederhad moeten doch laten.

De verblijding van Zijner Heiligheids terugkomst in Rome zal voor geene publijke feesten, maar alleen door godsdienstige plechtigheden en de gebeden van veertien uren gevierd worden. Men heeft ter dier gelegenheid verscheide thans om hunne meeningen of aanhoudelijke gedrag nog in gevangenis zijnde personen in vrijheid stellen. Laten wij, zeide de Paus, het leven niet doen verfoeijen aan hen, die het uit eene fondsaal van God ontvangen hebben, en den Heiligen Geest bidden uit hunne harten te doen.

Onze zaken met het Hof der Nederlanden zijn steeds in dezelfden staat. De zaak van overgeleide Nederlandsche geestelijken, die men veronderstelt [illegible] afwijking van de begrippen van gemeenzaamheid aangenomen heeft, is niet waar. Een nieuwe minister heeft niet geprotesteerd, zoude hebben tegen het artikel der grondwet der Nederlanden, waarbij de vrijheid der Godsdiensten gewaarborgd wordt.

De Koningin van Etrurien is steeds onpasselijk, zoo als mede de Koningin van Spanje, die veel lijdt en ziek, sedert eenigen tijd, aan eene diepe droefgeestigheid overgegeven schijnt.

FRANKRIJK.

[illegible] van Bonaparte, ten gevolge van de wet van amnestie, waarbij de verwanten van denzelven voor altijd uit Frankrijk worden verbannen. Parijs verlaten.

De zaak van den generaal Bonnaire in het tijd kommando van Condé en van den luitenant Mieton gezelsaldaar, hetzelfde van wien moord van een kolonel Gordon, dient thans voor een krijgsraad, gepresideerd door den Hertog de Mailly, generaal en persoon adjudant van Z. K. H. den Graaf van Artois. De leden zijn de broeders van den overledenen, beide officieren in nederlandschen dienst. De generaal Bonnaire tracht zich te verdedigen door te bewerken dat hij den kolonel, welke van wegen den generaal Bourmont aan hem werd gezonden, ten einde de vesting Condé aan het gezag van Z. M. den Koning van Frankrijk te doen onderwerpen, geenzins als een afgezant of parlementair beschouwde, daar hij noch eenige teekenen dezer waardigheid vertoonde, noch door een trompetter vergezeld werd; dat hij hem integendeel verdacht hield van een spion te zijn van de vreemde troepen, welke destijds Condé belegerden; dat hij alzoo den kolonel in hechtenis wilde houden, doch dat hij, ziende dat zulks de soldaten algemeen zeer mishaagde, van gedachte veranderde en bevel gaf om hem buiten de vesting te brengen en op eenigen afstand een kanonschot

(*Vervolgt en dan Slot deze bladz.*)

[illegible] de soldaten tot hebbuwerd, niettegenstaande [illegible] [illegible] zulks verzekerde. Men beweert zich op [illegible] Dietman Z. H. P. den Prins van Oranje aan den [illegible] [illegible] [illegible]

de troepen, die in een hoogen graad waren opgewonden, genoegen te geven.

Men meldt uit Grenoble van den 2 junij, dat den 30 de staat van beleg van het departement was opgeheven gewor den. Niettemin werden de reeds gegevene bevelen voor de verdere ontwapening van het platte land ter uitvoer gebragt. Den 6 zoude Didier te regt gesteld worden.

PARYS den 7 Junij. De Heer Staatsraad Cromet de Fougij, door den Koning benoemd om te gelijk met den hertog d'Havré de acte van overgaaf van Hare Koninglijke Hoogheid, de Hertogin van Berrij, te teekenen, is den 4 van Marseille aangekomen, en heeft den volgende dag de eer gehad aan Zijne Majesteit niet anders dan voor Hoogstdeszelfs hart aangename bijzonderheden te kunnen melden, daar hij niet in staat was het gevoelen naar waarheid te beschrijven, hetwelk eene zoo groote bevolking, op het oogenblik van den ontvangst der doorluchtige Prinses, het waardig voorwerp der wenschen en hulde van geheel Frankrijk, alom gaf uit had.

Reeds zijn alle de loges afgehuurd van de Opera, voor de vertooning, welke Hare Koninglijke Hoogheid Mevrouw de Hertogin van Berrij, na de viering van hare huwelijks plegtigheden, zal bijwonen.

Men verneemt, dat de generaals Desaix en Favre in de omstreken van Thonon gearresteerd en naar Chambéri gebragt zijn, doch tevens dat deze gevangenneming slechts maatregel van politie is.

Heden zijn de 5 pCts. geconsolideerden 59 Fr. 95 cent. de actien van de bank 1100 francs.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 10 Julij. Naar men verneemt zal ingevolge Z. M. besluit de eerste verjaardag van de altijd gedenkwaardige en roemrijke overwinning van Waterloo den 18 junij 's middags ten 12 uren alom door een plegtigen dankstond gevierd worden.

's GRAVENHAGE den 11 Junij. *Zitting van de Twee de Kamer der Staten-Generaal van heden.* Na de resumtie van de vorige zitting, heeft de President doen voorlezen de op verleden vrijdag overgeleverde concept-wet op het zout, om na den 1 julij 1816 te worden ingevoerd; dezelve behelst 45 reglementaire artikelen, betreffende de wijze van perceptie, de consent-billetten, het te verlenen crediet, de afschrijvingen, den invoer van buitenlands, den doorvoer, de straffen, de manier van procederen dienaangaande enz.

Op voorstel van den President is deze concept-wet naar de sectien verzonden ten fine van examinatie, zullende dezelve tevens gedrukt en aan de leden worden gedistribueerd. Waarna de vergadering is geadjourneerd tegen morgen omeen uur.

BRUSSEL den 10 Junij. Na eene algemeene inspectie van de kantonnementen van den regter-vleugel van de occupatie armee heeft de Prins van Waterloo zijn hoofdkwartier van Cambray verlaten en zich naar Parijs begeven. Z. H. heeft de officieren zijne buitengemeene te vredenheid betuigd over de goede houding en het uitstekend gedrag der troepen en hen aangemaand om zich op deze wijze bij bij voortduring de achting der bewoners des lands waardig te maken. Men verzekert steeds dat de Veldmaarschalk tegen het begin van julij bij het pruissisch en oostenrijksch korps in Lotharingen en den Elzas gewacht wordt.

Men heeft de noodige bevelen gegeven om te de vesting Doornik te herbouwen. Deze vesting en citadel waren voorheen het werk van den beroemden Vauban. Het springend kruidmagazijn heeft in de laatste helft van de vorige eeuw het grootste gedeelte van de citadel, welke voor een meesterstuk gehouden werd, vernield. Sedert is de vesting door Z. M. Keizer Joseph II geheel ontmanteld. Alzoo zullen Namen, Charleroi en Doornik, ter verdediging van de Maas, de Sambre en de Schelde op hare ruinen herbouwd worden.

BRUSSEL, den 11 Junij. Z. M. heeft, bij hoogstdeszelfs besluit van den 28 mei laatstleden, tot leden van het koninklijk Nederlandsch fastituut benoemd de heeren Sentelet, hoogleeraar in de natuurkunde; Isabelonsart, hoogleeraar in de redekunst aan het lyceum dezer stad; Burin, gewezen raadsheer; Kluyskens, inspecteur-generaal der hospitalen te Gent; den kanunnik De Bast, ibid.; De Volder, toonkunstenaar, ibid.; Pisson, bouwkundige, ibid.; De Wez, commissaris van de Waalsche divisie van het openbaar onderwijs, te Brussel.

— Daar heeft hier gisteren eene allerbedrevigste gebeurtenis plaats gehad. Een inwoner dezer stad heeft zich voor de deur van zijnen zoon opgehangen, des morgens ten 4 uren. Een geschrift bij hem gevonden, deed de oorzaak van deze wanhopige daad kennen, maar kan Hetzelve om redenen die men ligt kan gissen, niet wel openbaar maken.

Hij beveelt zich derhalven in een gunst van allen, die voorheen hunne kinderen aan zijnen zorg toevertrouwt hebben.

VERKOOPING VAN ONROEREND GOED
BIJ OPBOD,
in de gemeente van de Fijnaart.

MICHIEL SMOLDERS, openbaar notaris residerende en woonende te Zevenbergen, als daartoe aangesteld bij gewijsde van de regtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Breda, in dato 25 maart dezes jaars een duizend acht honderd en zestien, geregistreerd te Breda, den eerste april daaraanvolgende, fol. 20, r°. c. 2 en 3, (get.) RITS, zal op dingsdag den 25 junij 1800 en zestien, des namiddags om drie uren, ten huize en herberge van MARIJNIS DE JONG te Fijnaart, overgaan tot de publieke verkoping en finale toewijzing van het navolgend Vast en Onroerend Goed, te weeten:

Van een HUIS, SCHUUR en verdere ERVE en toebehoortens, staande en gelegen aan de westzijde van den Heijningschen Dijk onder de Fijnaart, H. n.° 63, belend oost den Rijweg, west Nicolaas Koomans, noorden de wed. H. Stolk, en zuiden Leendert Punt. Bij de voorlopige toewijzing of inzet gebragt op de somme van vijf honderd en eene gulden.

Het gezegde Vast Goed behoort tot den onbeheerden boedel van wijle Maaike Prinsen, eerst wed. van wijlen Eldert Geerts, en nu laatst van wijlen Coenraad Vink, gewoond hebbende en overleden onder de Fijnaart, waarover bij welgemelde regtbank tot curator is aangesteld de heer GIJSBERTUS VAN DEN ENDEN, griffier van het Vrede-geregt van het canton Zevenbergen, en woonende aldaar.

*** Bij W. VAN BERGEN & COMP., Boekhandelaars en Boekdrukkers te Breda, ligt ter persse en zal weldra worden uitgegeven:

De Voortreflijkheid van de Leer der Roomsch-Katholijke Kerk, gescherst, door *J. G. Le Sage ten Broek*, Notaris te Naaldwijk, getoetst door eenen belijder van den Protestantschen Godsdienst in Holland.

Dit werkje zal met kerkelijke goedkeuring worden uitgegeven.

Het eerstgenoemde werkje van den Heer *Le Sage ten Broek*, is mede bij hun à 14 stuivers te bekomen.

*** W. VAN BERGEN & COMP., is van de pers gekomen en alomme in het Koninkrijk der Nederlanden verzonden:

I. De Overijsselsche Predikants-Dochter, of De Tegenoverstelling van Fransche en Hollandsche Zeden; een oorspronkelijk Nederlandsche Roman. Eerste deel 8°. 3 : — : — door den schrijver van het zoo vrolijk als geestig geschrevan werk, genaamd Willem Hupel. Het tweede deel ligt ter persse en zal spoedig volgen.

II. Taalkundige Bijdragen tot de Naamverklaringen van eenige meest Nederlandsche Plaatsen, door den Heere Mr. J. H. Hoeufft.

III. De Herschapene Gouden Eeuw des Christendoms, of de mogelijkheid van derzelver vernieuwing aangewezen in een Christelijk wijsgeerig ontwerp ter algemeene verbetering des Menschdoms. Veel belovende is de titel, doch niet minder belangrijk de inhoud van dit oorspronkelijk werkje, welke, uit zucht tot het zien opdagen van de daarin bedoelde zegeningen, gesteld wordt op den geringen prijs van 16 stuivers. Zie over dit uitmuntend werkje de recensie in de Vaderlandsche Letteroefeningen voor Mei 1816, No. 5.

IV. Taalkundige Aanmerkingen op eenige Oud-Friesche Spreekwoorden; door Mr. J. H. Hoeufft, 2e uitgave, vermeerderd met een bereidenend Register, afzonderlijk te bekomen tegen *f* 1 : 12 : —. De Prijs van het geheele werk is *f* 3 : 8 : —. Zie van hetzelve den Konst- en Letterbode van 16 en 23 April 1816.

*** Bij de Uitgevers dezes ligt thans ter bezigtiging en ter inteekening gereed de eigenhandige naamlijst der inteekenaren op de twee uitmuntende kunstplaten, verbeeldende een der glorierijkste tijdpunten van den roemruchtigen Veldslag, aan den algemeenen vijand geleverd op den 16—18 Junij 1815. Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje, verdeedigende de pas van Quatre Bras, naar het oorspronkelijk schilderij van den heer M. J. van Bree, eersten professor aan de Koninklijke academie der schoone kunsten te Antwerpen.

Deze afbeelding stelt voor het glorierijk tijdstip dat de Prins van Oranje aan het hoofd zijner dappere Nederlanders, op den vijand aanrukt, en de pas van Quatre Bras met den grootsten heldenmoed standvastig verdeedigt, en daardoor den vijand het doordringen belet, terwijl Zijne Koninklijke Hoogheid op den voorgrond staat, zijne troepen aanvoerende, in hetzelfde costuum, als Hoogstdezelve zich toen bevond; gelijken de deszelfs portret volkomen.

I. De grootte van de plaat zal zijn 28 duim lang, 22 duim hoog.

II. De plaat zal worden in 't koper gebragt door den heer J. Oortman, welke zins vele jaren zich buiten 's Lands in de graveerkunst geoefend en vermaard gemaakt heeft.

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

III. Het publiek kan verzekerd zijn van de keurigste uitvoering der Plaat, allezins waardig deze doorluchtige gebeurtenis. De uitgaaf zal worden gedaan in 's Gravenhage bij Johannes Allart.

Kunnende deze schoone afbeelding tot een blijvend Gedenkteeken verstrekken van eene Overwinning, zoo glorierijk, bevochten, zoo beslissend in hare gevolgen, als heilzaam en gelukkig voor geheel Europa, en bijzonder voor ons dierbaar vaderland.

Van deze afbeelding kan ook ten pendant verstrekken die, welke verbeeld het moment, waarop een corps Schotten de overwonnen adelaars der Franschen over-

ADVERTENTIEN.

*** D. VAN DER HOFF, doet aan allen daarbij belanghebbende weten, dat zijne School, zijnde in de Sint Jansstraat n.° 475 reeds weder eenen aanvang heeft genomen, onder opzigt van een geschikt persoon, hebbende den tweeden rang, en die ook tevens voldoende getuigschriften kan produceren.

*** Bij de Uitgevers dezes is thans voorhanden: Het Nationaal Gedenkboek der Hernieuwde Nederlandsche Unie, van den jare 1813 en 1814; door Professor J. KONYNENBURG, met 17 Portretten, Platen en Vignetten. Het Werk is groot 42½ vellen druks. — Dit zoo belangrijk boek, waaraan geene kosten noch moeite gespaard zijn, is, ten einde het algemeen verkrijgbaar te maken, en opdat alzoo de gedenkenis aande verlossing van ons dierbaar Vaderland steeds diep in het geheugen zoude geprent blijven, gesteld op den alzins goedkoopen prijs van *f* 4 : 16 : — in plaats van *f* 10 : — : —, welke dit werk na de matigste berekening zoude hebben moeten gelden.

Nog zijn bij hun de navolgende werken, welke ommisbaar zijn voor hun, die zich op de zoo schone als algemeen wenig gekende moedertaal willen toeleggen voor de hier onder bepaalde prijzen, te bekomen:

Prof. *Siegenbeek*, Verhandeling over de spelling, *f* 2 : 8 : —
—— —— Woordenboek. . . . 3 : 8 : —
—— —— kort begrip der Nederd. Taal. 0 : 15 : —
Dom. *Wailand*, Handwoordenboek. . . 6 : 0 : —
—— —— Nederd. Spraakkunst. . . 3 : 8 : —
—— —— Ned. Spraakk. voor de scholen. 0 : 12 : —
—— —— eerste beginselen der Ned. taal. 0 : 4 : —
—— —— Groot Woordenboek, II deelen 22 : 8 : —

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers